

[Arne Larsen.]

række boliglove, været fælles om et forslag om en friere bytteret. Altså 3 gange har socialistisk folkeparti, sidste gang sammen med socialdemokratiet, forsøgt at få løst dette spørgsmål. Jeg synes, vi har taget alle mulige hensyn til de relevante indvendinger, som gennem tiden har været fremført her i folketinget i spørgsmålet om fri bytteret.

Vi har dristet os til endnu en gang at tage spørgsmålet op og denne gang i beslutningsform, udvidet med forslag til oprettelse af central boligformidling i større byområder. I dag som tidligere har for så vidt alle ordførere fra de borgerlige partier erklæret, at målsætningen var der i og for sig ikke noget i vejen med: en større bevægelighed på boligmarkedet, større mulighed for rokeringer var særdeles ønskelig, sådan at man fik den bedst mulige anvendelse af den bestående boligmasse, og det er jo også det, der er hovedsigtet med forslaget. Men man kommer med diverse indvendinger, hvoraf den væsentlige er den, at det er et indgreb i ejerens dispositionsret for ikke at sige ejendomsret. Det har vi jo hørt adskillige gange, og det bliver det altså ikke mere fornuftigt af. Indgreb i dispositionsret har vi på mangfoldige områder, både inden for lejelovgivningen og inden for en række andre områder her i landet. Tænk alene på huslejestoppet i sin tid; det var dog også et indgreb. Tænk på den ret, som en lejer har til fremleje af en vis del af sin lejlighed; blot skal han så give ejeren en vis økonomisk kompensation for fremlejen. Det er altså ikke noget ukendt begreb, at der sker indgreb i en ejers dispositionsret. Og her, hvor det selvfølgelig kunne gavne meget store dele af befolkningen, må det vel være hensynet til befolkningen, som må tale, fremfor hensynet til en mindre gruppe af husejere.

Man snakker om oprykningensretten, som vil gå tabt ved et sådant forslag. Hvor meget er egentlig denne oprykningensret værd? Jeg tror, at lejerne stort set meget hellere ville have en fri bytteret, for så behøvede de måske ikke at vente i årevis på inden for et ganske lille snævert område, nemlig deres eget boligkompleks, at opnå fyldestgørelse af en oprykningensret, hvis de fik bytteretten og fik hele boligmarkedet som operationsområde, hvorved de kunne

udnytte en langt, langt bedre mulighed, end de har med hensyn til oprykningensretten. Oprykningensretten giver jeg faktisk ikke så meget for.

Så er der spørgsmålet om dusører osv., betaling under bordet for bytteret; det er klart, at det er et problem, som eksisterer, og som der selvfølgelig må tages højde for. Vi har fremsat forslaget igen, ikke som et direkte lovforslag, men som et forslag til folketingsbeslutning, således at det er op til boligministeren, eventuelt i samarbejde med boligudvalget, at få klaret problemet.

Der henvises også denne gang til, at der foregår forhandlinger mellem ejere og lejere, altså de to hovedorganisationer. Det foregik der også sidste gang, da vi havde spørgsmålet til behandling her i folketinget, og der er altså ikke indtil videre kommet synderlig meget, så vidt det foreligger oplyst for mig, ud af disse forhandlinger. Jeg tror, det er sandsynligt, at disse forhandlinger ikke ender med en klar aftale, men måske vil ende med, at de to parter lægger deres forhandlingsgrundlag frem: her står vi, og vi har altså ikke kunnet opnå den fulde enighed. Jeg mener, det må være på sin plads, at når vi har konstateret dette, så træder folketinget, boligministeren, ind i billedet og siger: o.k., så må vi altså løse problemet efter de retningslinjer, som nu folketinget og folketingets boligudvalg og ministeren mener er rigtige. Jeg mener ikke, at vi ustandselig kan henvise til, at der foregår forhandlinger, hvis der ikke er nogen udsigt til, at disse forhandlinger ender med et positivt resultat.

Vi har kombineret vort forslag denne gang med et ønske om at få gennemført også central boligformidling i større byområder. Det er helt klart, at her er en aktuel interesse hos lejerne især i Københavnsområdet, men vel naturligt også i de større byområder i provinsen, det være sig Odense-, Århus- og Ålborgområdet og måske flere andre områder, som kan komme ind i billedet.

De nugældende boliganvisningsregler findes jo i et mindre antal kommuner, og det er overladt til kommunerne selv faktisk at bestemme boliganvisningsreglerne. Boligministeren, som jeg kan være helt enig med, har været inde på nogle betragtninger over